

MEDEDELING

Referentienummer: **MLER_099**
Datum: **2019-04-30**
Contact: **Dienst Lerenden**
peter.bracaval@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 06 34

Het oprichten van een disfunctiecommissie in het kader van een aanmeldingsprocedure

De regelgeving bepaalt dat er bij elke aanmeldingsprocedure afspraken gemaakt worden over de wijze waarop zal omgegaan worden met de behandeling van disfuncties bij en eerstelijnsklachten over het verloop van de aanmeldingsprocedure.

Het omgaan met klachten en disfuncties binnen een aanmeldingsprocedure is niet vanzelfsprekend. Met deze mededeling willen we scholen ondersteunen in de oprichting van een disfunctiecommissie (verder DFC). Het is immers aangewezen om vooraf concreet na te denken over eventuele procedure die je zal volgen als er zich een probleemsituatie voordoet zodat je snel, adequaat en consequent kan handelen indien nodig.

1 Maak een afsprakenkader

Het is goed om een afsprakenkader op te stellen vooraleer de eerste disfuncties binnenkomen. Doorgaans benoemen we dit afsprakenkader als een huishoudelijk reglement. In dit kader is het goed om te denken aan:

- Oprichting
 - Wie zijn de betrokken scholen/schoolbesturen?
 - Verwijzing naar het goedgekeurde aanmeldingsdossier.
- Samenstelling
 - Wie zetelt er in de commissie?
 - Wat doe je bij afwezigheid?
- Bevoegdheid
 - Wat beoordeel je als de bevoegdheid van de disfunctiecommissie?
 - Hoe ver reikt deze, waar stel je de grens?
- Structuur en werking
 - Op welke manier kom je tot besluitvorming? Wat bij onenigheid binnen de commissie?
 - Welke zaken beoordeel je als ontvankelijk, welke zijn onontvankelijk?
 - Wat doe je bij een belangenconflict van een van de leden?

2 Veelvoorkomende klachten en standaardantwoorden

Buig je eventueel over deze situaties zodat het niet nodig is voor elke situatie die een standaardantwoord kan krijgen als DFC bij elkaar te komen. Hieronder hebben we enkele standaardantwoorden opgenomen die we zouden adviseren, deze zijn relevant zowel voor basis- als voor het secundair onderwijs tenzij anders vermeld.

Uiteraard zijn deze antwoorden slechts richtinggevend, opgemaakt op basis van concrete dossiers en ervaringen binnen LOP-gebieden.

2.1 Aanmeldingen voorrangperiode broers/zussen en kinderen van personeel

KLACHT	STANDAARDANTWOORD (advies)
Ouders vergeten aan te melden en geven hiervoor geen reden op.	Ongegrond: geen disfunctie
Ouders vergeten aan te melden en geven één van de volgende redenen op: <ul style="list-style-type: none">• ziekte in de familie• hospitalisatie• geen brochure ontvangen • gebrekkige kennis van het Nederlands	Ongegrond: geen disfunctie Ongegrond: geen disfunctie Ongegrond als school informeerde: de school is de belangrijkste communicatiepartner tijdens de voorrangperiode Ongegrond als school informeerde: de school is de belangrijkste communicatiepartner tijdens de voorrangperiode
De school verwijderde de leerling onterecht uit de lijst.	Gegrand
Ouders hebben een volledige aanmelding gedaan. Er is iets mis gelopen.	Gegrand als de fout niet te voorkomen was (bv. overschrijving dossier)
Ouders hebben een dossier gemaakt, maar geen school toegevoegd.	Ongegrond: ouder maakt zelf de fout
Ouders hebben aangemeld met foutieve geboortedatum/voor het verkeerde leerjaar/voor het verkeerde structuuronderdeel.	Mogelijk veelvoorkomend probleem Maak hierover een protocol met standaardafspraken
Ouders hebben de verkeerde school/vestigingsplaats toegevoegd of plaatsten de keuzes in verkeerde volgorde.	Ongegrond: informatie hierover in infobrochure en voorbeeldbrieven
Ouders vragen om de kinderen te ontkoppelen.	Voor ordening: helpdesk aanmelden brengt dit in orde Na ordening: ongegrond
Een school of aanmeldpunt maakte een fout bij de aanmelding.	Gegrand bij bevestiging door de school/het aanmeldpunt en de ouders

2.2 Reguliere periode

KLACHT	STANDAARDANTWOORD
Ouders vergeten aan te melden en geven hiervoor geen reden op.	Ongegrond: geen disfunctie
Ouders vergeten aan te melden en geven één van de volgende redenen op: <ul style="list-style-type: none"> • ziekte in de familie • hospitalisatie • geen brochure ontvangen • gebrekkige kennis van het Nederlands 	<p>Ongegrond: geen disfunctie</p> <p>Ongegrond: geen disfunctie</p> <p>Gegronnd indien er bewijs is</p> <p>Ongegrond: ouders kunnen terecht bij de school of een aanmeldpunt voor hulp</p>
Ouders hebben een volledige aanmelding gedaan. Er is iets mis gelopen. In het portaal is te zien dat er een dossier begonnen is.	Gegronnd als de fout niet te voorkomen was (bv. overschrijving dossier)
Ouders hebben aangemeld met foutieve geboortedatum/voor een foutief leerjaar/voor het verkeerde structuuronderdeel.	Mogelijk veelvoorkomend probleem. Maak hierover een protocol met standaardafspraken
Ouders hebben de verkeerde school/vestigingsplaats toegevoegd of plaatsten de keuzes in verkeerde volgorde.	Ongegrond: informatie hierover in infobrochure
Ouders vragen om de kinderen te ontkoppelen.	Voor ordening: helpdesk aanmelden brengt dit in orde Na ordening: ongegrond
Een school of aanmeldpunt maakte een fout bij de aanmelding.	Gegronnd bij bevestiging door de school/het aanmeldpunt en de ouders

2.3 Klachten tijdens de inschrijfperiodes

KLACHT	STANDAARDANTWOORD
<p>School weigert in te schrijven wegens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foutieve info IND - nIND • Foutief domicilieadres opgegeven (zie protocol verhuizers) • Leerling werd aangemeld voor foutief structuuronderdeel/foutief leerjaar/ met verkeerd geboortjaar 	<p>Gegrand als de school niet kan bewijzen dat ouders bewust foute info gaven</p> <p>Geen standaardantwoord. DFC buigt zich altijd over deze klacht</p> <p>Mogelijk veelvoorkomend probleem. Maak hierover een protocol met standaardafspraken</p>
<p>Ouders komen terug op een “vrijgave plaats” waarmee ze instemden.</p>	<p>Mogelijk veelvoorkomend probleem. Maak hierover een protocol met standaardafspraken</p>
<p>De school contacteerde de ouders niet in functie van een inschrijving. De school is niet verplicht om de ouders te contacteren voor het einde van de inschrijvingen. Kind is uitgeschreven door de school.</p>	<p>Geen standaardantwoord. DFC buigt zich altijd over deze klacht.</p> <p>(DFC kan beslissen om hiertoe te verplichten, ...)</p>
<p>Een ouder komt inschrijven tijdens de inschrijvingsperiode (binnen de schooluren), maar er is niemand op het secretariaat.</p>	<p>Gegrand</p>

2.4 Vrije inschrijvingsperiode

KLACHT	STANDAARDANTWOORD
<p>De school gaf foutieve info. (Bv. vrije plaatsen zijn niet correct)</p>	<p>Geen standaardantwoord. DFC buigt zich altijd over deze klacht</p>
<p>Een ouder wil inschrijven, maar er is niemand op het secretariaat tijdens de eerste dag van de vrije inschrijvingsperiode of na dien tijdens de gecommuniceerde momenten.</p>	<p>Gegrand:</p> <p>Bij vrije plaatsen op het moment van langsgaan: inschrijven</p> <p>Volzet: MNGI</p>
<p>De school geeft geen weigeringsdocument als ouders een vraag stellen om in te schrijven en er is geen plaats meer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij telefonische vraag • Bij fysiek aanbieden 	<p>Ongegrond</p> <p>Ouders moeten zich fysiek aanbieden</p> <p>Buiten bevoegdheid van de DFC</p>

3 Veel voorkomende zaken kan je in een "protocol" gieten

Hieronder geven we enkele suggesties t.b.v. de opmaak van een protocol. Beroep je bij de opmaak steeds op de geldende regelgeving. Uiteraard kan je ook voor andere, veelvoorkomende zaken nog een protocol opmaken (we denken bv nog aan “aanmeldingen voor een foutief leerjaar/foutieve geboortedatum/foutief structuuronderdeel”, ...).

3.1 Verhuizers basisonderwijs

(niet van toepassing voor so wegens ordeningscriteria afstand niet geldig)

Wettelijke basis:

Decreet basisonderwijs **25 februari 1997** Art. 37vicies bis:

Ordeningscriteria:

- eerst de leerlingen die behoren tot dezelfde leefentiteit;
- dan de kinderen van personeelsleden van de school;
- dan de overige kinderen aan de hand van één of een combinatie van volgende ordeningscriteria:
 - afstand van het domicilieadres van de leerling tot de school of vestigingsplaats;
 - afstand van het werkadres van één van beide ouders tot de school of vestigingsplaats;
 - toeval. Dit ordeningscriterium kan enkel gekozen worden in combinatie met minstens ordeningscriterium a), b) of d);
 - de plaats van de school of vestigingsplaats binnen de rangorde in keuze gemaakt door de ouders. Dit ordeningscriterium kan enkel gekozen worden in combinatie met minstens ordeningscriterium a), b) of c).

Afspraak: (de DFC zou kunnen beslissen ...)

Ouders die verhuizen in de periode die ligt tussen de aanmeldingsperiode en het instappen van hun kind in de nieuwe school mogen het toekomstige domicilieadres van het kind opgeven bij de aanmelding. De algemene regel hierbij is dat deze **verhuis concreet** moet zijn.

- Ouders die de idee hebben om te verhuizen maar op het moment van aanmelden nog **niet** in het bezit zijn van een compromis, koopakte of huurovereenkomst, geven het huidige domicilieadres op.
- Het ogenblik waarop wordt ingeschreven in de school is uiterlijk het ogenblik dat het domicilieadres door de school gecontroleerd kan worden. Bij de inschrijving moet de ouder kunnen aantonen dat op het ogenblik dat het kind instapt in de school ze ook effectief zullen wonen op het opgegeven adres bij de aanmelding. Dit kan bijvoorbeeld op basis van een koopakte of huurovereenkomst.
- Ouders hebben gedurende de aanmeldingsperiode de tijd om aanpassingen te doen aan het aanmeldingsdossier. Na het ordenen van de aangemelde leerlingen is het onmogelijk om nog een aanpassing te krijgen aangezien dit de resultaten van de ordening van de aangemelde leerlingen wijzigt en in het nadeel is van de andere aangemelde kinderen.

3.2 Onenigheid bij echtscheiding (bao en so)

Wettelijke basis:

Omzendbrief Ouderlijk gezag in onderwijsaangelegenheden (NO/2005/01 (13AC)) en advies Commissie in zake leerlingenrechten (verder CLR):

Eén van de ouders (vader of moeder) kan namens beide ouders optreden tegenover derden die “te goeder trouw” zijn, op basis van een vermoeden van instemming.

Zodra een van beide ouders te kennen geeft het er niet mee eens te zijn, moet de school weigeren de beslissing uit te voeren, zonder uitdrukkelijk akkoord van de andere ouder.

Ofwel komen de ouders alsnog tot een akkoord, ofwel doen zij beroep op de rechtbank om tot een beslissing te komen.

Omdat in deze situaties het vermoedelijk enige tijd zal duren alvorens er een beslissing kan genomen worden. Adviseert de CLR om de mogelijkheid te voorzien dat in deze situatie beide ouders het kind kunnen aanmelden. De twee aanmeldingen voor dit kind zullen worden geordend en toegewezen.

De CLR adviseert om het toewijzingsresultaat - gedurende een afgebakende periode- niet vrij te geven in afwachting van een beslissing door de rechtbank.

Afspraak: (de DFC zou kunnen beslissen ...)

Voor de ouders

- **Bij aanmelden**

Ouders die twee aanmelddossiers wensen op te maken voor hun kind omwille van onenigheid bij echtscheiding moeten dit aanvragen per gemotiveerd schrijven (e-mail) aan de voorzitter van de DFC met hierin minstens de volgende elementen:

- de naam van de ouder en de andere partner;
- de naam van het kind en rijksregisternummer;
- een gerechtelijk bewijsstuk.

Slechts één van de ouders kan een aanmelding doen met het rijksregisternummer de andere ouder moet hiervoor naar een aanmeldpunt.

De disfunctiecommissie kan toestaan (maar vanaf dan altijd) dat ouders hierbij het domicilie-adres van de ouder opgeven als adres van het kind.

- **Ordering en resultaat**

De twee dossiers worden geordend.

De ouders krijgen geen informatie over het aanmeldingsdossier van de andere ouder.

Iedere ouder krijgt enkel het resultaat van de eigen aanmelding.

De ouders moeten de resultaten van de aanmelding zelf aan elkaar doorgeven, eventueel via de rechtbank.

Hierbij is het komen tot een gemeenschappelijke schoolkeuze het onderwerp van de discussie, dit eventueel met tussenkomst van de rechtbank.

- **Inschrijven van het kind**

Aan de ouders wordt gemeld om zo snel als mogelijk tot een compromis te komen.

Ook voor deze ouders geldt de geldigheid van de toewijzing tot het einde van de inschrijvingsperiode voor kinderen met een toewijzingsticket.

- **Als het kind 2 toekenningen heeft**

De ouders moeten al dan niet via de rechtbank beslissen in welke school het kind zal

ingeschreven worden.

Met het einde van de inschrijvingsperiode vervalt ook de plaats (ticket) van het kind als het dan nog niet is ingeschreven.

- **Als het kind 1 toekenning heeft en enkel weigeringen bij de andere ouder**

De ouders moeten samen overleggen of het kind zal ingeschreven worden in de school waarvoor het een toekenning heeft. Deze beslissing wordt al dan niet via de rechtbank genomen.

Met het einde van de inschrijvingsperiode vervalt ook de plaats van het kind als het dan nog niet is ingeschreven.

- **Als het kind enkel weigeringen gekregen heeft**

Het kind blijft op de weigeringslijsten voor de beide aanmeldingen staan.

De ouders moeten overleggen, al dan niet via de rechtbank, als zij gecontacteerd worden om in te schrijven.

Voor de school

De scholen waar het kind aan werd toegewezen én de scholen van hogere voorkeur waar het kind op de weigeringslijst staat, worden verwittigd dat zij bij de inschrijving van dit kind attent moeten zijn op de goedkeuring van beide ouders of dat een rechterlijke beslissing moet voorgelegd worden dat bewijst dat één van de ouders de schoolkeuze mag maken.

3.3 Kinderen van dezelfde leefentiteit in het zelfde capaciteitsniveau (bv. meerlingen, pluskinderen, ...)

Wettelijke basis:

Decreet basisonderwijs Art. 37novies. Overcapaciteit;

§4. Een schoolbestuur weigert elke bijkomende inschrijving wanneer de capaciteit [...] overschreden wordt en als een bijkomende inschrijving na de start van de inschrijvingen voor volgend schooljaar er toe zou leiden dat de capaciteit, [...], voor dat volgend schooljaar overschreden zou worden.

§5. In afwijking van paragraaf 4 kan een schoolbestuur in volgende situaties toch overgaan tot een inschrijving:

[...]

6° [voor de toelating van kinderen die behoren tot dezelfde leefentiteit, indien de ouders deze kinderen wensen in te schrijven in hetzelfde niveau, vermeld in paragraaf 1, en slechts één van de kinderen ingeschreven kan worden omwille van de capaciteit, vermeld in paragraaf 1;]²

Codex secundair onderwijs artikel 110/9

Omzendbrief Secundair onderwijs SO/2012/01 punt 11 2

Art 110/9: ... Onder capaciteit wordt het maximaal aantal leerlingen verstaan dat het schoolbestuur als in te schrijven vooropstelt, waardoor bij het overschrijden van die capaciteit elke bijkomende inschrijving wordt geweigerd, behoudens in de gevallen vermeld in paragraaf 6.

SO/2012/01 Punt 11

Een leerling uit een overcapaciteitsgroep mag op elk moment ingeschreven worden, zonder dat daarvoor de capaciteit verhoogd moet worden of de volzetverklaring opgeheven.

Leerlingen die in overcapaciteit ingeschreven mogen worden zijn:

[...]

2 kinderen van dezelfde leefentiteit, als de ouders deze kinderen wensen in te schrijven in hetzelfde capaciteitsniveau in de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs en in het

buitengewoon secundair onderwijs en slechts één van de kinderen ingeschreven kan worden omwille van de capaciteit.

Afspraak: (de DFC zou kunnen beslissen ...)

Na de toewijzingen krijgt de voorzitter van de DFC een lijst met kinderen die voldoen aan bovenstaande omschrijving doorgestuurd die een verschillend aanmeldingsresultaat hebben. Dit zijn degene waarbij ofwel de kinderen een toewijzing hebben voor verschillende scholen, ofwel slechts één van de kinderen een toewijzing heeft.

Bij het contact met de school wordt noch de naam noch het profiel van het kind doorgegeven.

Er wordt getracht hen in de hoogst mogelijke voorkeurschool een plekje te voorzien, gebruikmakende van de overcapaciteitsregeling. Verder gelden dezelfde regels als voor andere aangemelde kinderen: voor de onderliggende keuzes wordt het kind “afgemeld”.

- Indien 1 kind een toekenning heeft, stelt de DFC de vraag aan de school of ze bereid zijn de andere kinderen in overcapaciteit op te nemen.
- Indien de kinderen in verschillende scholen een toewijzing kregen wordt eerst de vraag gesteld aan de school van hoogste voorkeur. Vervolgens zijn er twee mogelijkheden:
 - Ofwel neemt de school van hoogste voorkeur de kinderen op.
 - Ofwel kan de school van hoogste voorkeur niet ingaan op deze vraag. Dan wordt eerst de vraag gesteld aan de andere school van voorkeur.
 - Vervolgens krijgen de ouders de keuze om de kinderen in te schrijven in deze andere school van voorkeur, of kiezen ze om de kinderen (tijdelijk) naar verschillende scholen te sturen.
 - Wanneer de ouders kiezen voor de gemeenschappelijke school voor de kinderen, wil dit zeggen dat de toewijzing in de hoogst gerangschikte school vervalt op het moment dat de inschrijvingsperiode afloopt: dit zoals bij de andere kinderen.

3.4 Aanmelden met bewust foutieve informatie

Wettelijke basis:

Decreet basisonderwijs Art. 37vicies quater en Codex secundair onderwijs Afdeling 3:
Het beëindigen van de aanmeldingsprocedure en het inschrijven van de leerlingen

§ 1. [...]

Een schoolbestuur komt, per aanmeldingsregister, tot een gunstige of niet-gunstige rangschikking van alle aangemelde leerlingen en neemt die rangschikking op in het aanmeldingsregister. Mits akkoord van de betrokken schoolbesturen, kan het LOP rangschikking van de aangemelde leerlingen in het aanmeldingsregister uitvoeren.

§ 2. Van de scholen of vestigingsplaatsen waar de aangemelde leerling een gunstige rangschikking heeft gekregen, wijst het schoolbestuur of, mits akkoord van de betrokken schoolbesturen, het LOP de aangemelde leerling toe aan de school of vestigingsplaats van de hoogste keuze die de ouders bij de aanmelding opgaven.

[...]

Indien bij de inschrijving blijkt dat de leerling niet voldoet aan de door de ouders opgegeven ordeningscriteria die aanleiding gaven tot de gunstige rangschikking en toewijzing, overeenkomstig § 1, dan vervalt het recht op inschrijving dat ze via de aanmeldingsprocedure hebben verworven, tenzij de behandeling van disfuncties en eerstelijnsklachten, leidt tot een andere beslissing.

Afspraak: (de DFC zou kunnen beslissen ...)

Het moment van de inschrijving is uiterlijk het moment dat het aangemelde kind moet voldoen aan de opgegeven informatie bij de aanmelding. Wanneer blijkt dat het aangemelde kind niet voldoet aan deze informatie vervalt het verworven recht op inschrijven.

De DFC zou kunnen beslissen dat gunstig gerangschikte kinderen enkel geweigerd mogen worden indien blijkt dat **doelbewust** foutieve informatie is opgegeven. Dit ter bescherming van kansarme en anderstalige ouders.

- Oneigenlijk gebruik van de voorrangsgroep broer/zus en kind van personeel
- Onofficieel domicilieadres
- Onofficieel werkadres
- De twee indicator vragen: schooltoelage en diploma van de moeder
- Verzwijgen van een verslag voor toegang tot het buitengewoon onderwijs
- Een foute beantwoording van de indicatorvragen houdt dus niet altijd een weigering in

De school meldt dit aan de voorzitter van de DFC die hen de goedkeuring geeft de aanmelding te weigeren.

